

v době úmrtí jejich otce v uschování spisy a korespondenci, týkající se jeho rozlukového sporu, že však okolnost tu popírá a zdráhá se udati, kde listiny jsou, a žádají proto, by žalovaná byla uznána povinnou složit přísahu o tom, co je jí o těchto listinách známo a předložiti jich seznam. Žalovaná sice ještě před zahájením sporu projevila ochotu žádanou přísahu složit, proti žalobě však namítla, že k tomu není povinna, neboť spisy a soukromá korespondence Tmericha S-a, týkající se jeho rozlukové rozepře, jež ostatně v době úmrtí S-a ani v úschově neměla, nejsou jměním podle čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s. a mimo to by porušila i slib daný zemřelému před jeho úmrtím k jeho opětovné žádosti, že si nepřeje, by žalobkyně se dozvěděly obsah těchto spisů (jeho soukromé korespondence). Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, nejvyšším soudem z těchto

důvodů :

Co do právního posouzení věci nelze ovšem žalobní žádosti vyhověti již proto, že žalovaná projevila ochotu vyjevovací přísahu vykonati, neboť šlo o prohlášení učiněné během vyjednávání o smírné vyřízení věci, jímž žalovaná nebyla vázána ve sporu. Leč jinak vyhovuje odvolací rozsudek zjištěnému stavu skutkovému a předpisu čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s. V nauce není o tom sporu, že i soukromé dopisy jsou předmětem práva vlastnického a mohou býti částí jmění zejména jmění pozůstalostního (Klang, koment. k § 531 str. 14 a literatura uvedená v komentáři Krainz-Ehrenzweig 1923 sv. I/2 § 206 pozn. 11). Z téhož stanoviska vychází i naše zákonodárství, jak patrně z předpisů § 251 čís. 11 ex. ř., ustanovujícího nezabavitelnost dopisů povinného, a § 56 pat. o nesp. říz., který v příčině spisů týkajících se duchovní správy nařizuje oddělení soukromých písemností od pozůstalostního jmění. Žaloba podle čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s. přísluší i tomu, kdo sice ví, že jmění zde jest, ale jest v nejistotě o jeho osudu (rozhodnutí čís. 1027, 11855 sb. n. s.). Aktivní oprávnění žalobkyň jest opodstatněno nespornou skutečností, že jim jako zákonitým dědičkám byla odevzdána pozůstalost jejich otce Emericha S.

Čís. 14547.

Smlouva podsudnická či smlouva nájemní (pachtovní)?

(Rozh. ze dne 19. září 1935, Rv I 1413/35.)

Proti výpovědi z hostinských místností namítl žalovaný nepřipustnost pořadu práva tvrdě, že uzavřel se žalobci ohledně vypovídáných místností smlouvu nájemní dne 8. listopadu 1921, takže podléhá ochraně nájemníků. Tvzení to žalobci popřeli jsouce názoru, že nešlo o smlouvu nájemní, nýbrž o smlouvu podsudnickou. Prvý soud prohlásil výpověď za účinnou, uznáv, že mezi stranami šlo o smlouvu podsudnickou, případně o smlouvu pachtovní. Odvolací soud výpověď zrušil. Důvody: Rozhodnutí sporu závisí od rozřešení otázky, zda pí-

semná smlouva ze dne 8. listopadu 1921 jest smlouvou nájemní či nikoli. V ní potvrzuje žalobce, že žalovanému pronajal hostinské místnosti, jež jsou tam podrobně vypočteny, dále se uvádí, že pronájem děje se na dobu tří po sobě jdoucích let a že nájemné bude činit ročně 5% z prodejní ceny jakéhokoli druhu piva, které se bude prodávati hostům ve výčepu. Jsou tu tudíž dány veškeré předpoklady, které předpisuje § 1090 obč. zák. ke vzniku smlouvy nájemní. Písemná smlouva obsahuje sice ještě další závazky žalovaného, zejména, že bude platiti žalobci určité procento za propůjčení hostinské koncese, za používání veškerého inventáře, jakož i jménem poměrné části ze zisku, než povahou těchto dalších úmluv není se třeba vůbec zabývat. Námitka žalovaného, že hned od 8. listopadu 1921 byl nájemníkem vypovídaných místností, ukázala se tedy správnou. Tím zároveň je rozřešeno, že na nájemní poměr vztahuje se zákon o ochraně nájemníků, neboť jeho vznik spadá do doby před 31. březnem 1928 (§ 26 zák. o ochr. náj.). Že by snad najatý objekt z jiných důvodů nepodléhal ochraně, žalující strana vůbec netvrdila, neboť přípustnost výpovědi dovozovala výhradně z okolnosti, že k nájemní smlouvě došlo prý až 1. července 1929, kdežto smlouva 8. listopadu 1921 že byla nikoli smlouvou nájemní, nýbrž podsudnickou. Okolnost, že podle výměru magistrátu hlavního města Prahy z 19. ledna 1934 berní správa pro své účely pokládala dotyčné místnosti za nechráněné, je nerozhodnou. Nájemní smlouvy podléhající zákonu o ochraně nájemníků možno vypovědět jen, svolí-li k tomu okresní soud, v jehož obvodu jsou najaté místnosti (§ 1 zák. o ochr. náj.) a proto procesní soud pochybil, když výpověď prohlásil za účinnou.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Prisvědčiti jest odvolacímu soudu, že rozhodnutí sporu závisí především na rozhodnutí otázky, zda smlouvou z 8. listopadu 1921 vznikl mezi stranami poměr nájemní — po případě pachtovní, jak usoudil odvolací soud, či poměr podsudnický, jak tvrdí dovolatelé a za jaký považoval jej i prvý soud vysloviv, že šlo »o smlouvu pachtovní resp. podsudnickou«. V dopisu ze dne 8. listopadu 1921 potvrdil spolužalující Hynek Č. žalovanému, že mu pronajal vypovídané místnosti na dobu tří let, počínaje dnem 11. listopadu 1921, k provozování hostinské živnosti za nájemné 5% prodejní ceny vytočeného piva, dále za propůjčení hostinské koncese 1%, za používání veškerého inventáře 2% a jménem poměrné části zisku 2½% celkem za nájemné 10½% prodejní ceny vytočeného piva, splatné čtvrtletně pozadu. Podle smlouvy té byl žalovaný oprávněn provozovati v najatých místnostech hostinskou živnost na vlastní účet a na svou odpovědnost a zavázal se platiti sám daně a poplatky z provozované živnosti. Nejvyšší soud dovodil v rozhodnutí čís. 6011 sb. n. s., že smlouva podsudnická může býti buď smlouvou ryze námezdní, nebo smlouvou svého druhu v zákoně nepojmenovanou, nebo konečně pachtovní smlouvou o provozování hostinské živnosti v najatých místnostech, a že rozhodujícím je vždy obsah smlouvy. Podle obsahu svrchu dotčené smlouvy nelze mluvíti o poměru námezdním vůbec,

neboť schází tu nejdůležitější příznak takového poměru, t. j. osobní hospodářská závislost zaměstnaného v podniku zaměstnavatelově, jak vyložil nejvyšší soud podrobně v rozhodnutí čís. 13641 sb. n. s., k němuž se k zamezení opakování odkazuje. Nešlo tu tedy o smlouvu podsudnickou v užším slova smyslu, nýbrž o smlouvu pachtovní o provozování hostinské živnosti v najatých místnostech. Hlavním předmětem smlouvy bylo provozování hostinské koncese žalovanému do užívání dané, kdežto najaté místnosti hostinské sloužily jen tomu, aby žalovaný mohl v nich provozovati hostinskou živnost. Živnostenské koncese měl žalovaný podle smlouvy využití svou pílí a přičinlivostí (§ 1091 obč. zák.), takže podle pravé právní povahy smlouvy byl žalovaný pachtýřem hostinské živnosti s místnostmi potřebnými k jejímu provozování (srov. rozh. čís. 4267, 4984, 9862 a j. sb. n. s. a rozh. čís. 889 sb. min. sprav.). Nelze sice souhlasiti s názorem, že smlouvou z 8. listopadu 1921 byl založen poměr nájemní, ale to by bylo lhostejné, protože zákon o ochraně nájemníků se vztahuje podle § 7 také na pachtovní smlouvy o provozování živnosti v najatých místnostech. Kromě toho žalobci sami v řízení před prvou stolicí doznali, že v dubnu 1923 spolužalující Hynek Č. vzdal se koncese ve prospěch žalovaného, že však na smluvním poměru nestala se jiná změna, než že žalovaný platil pak úplatu 9½% prodejní ceny z vytočeného piva. Tím změnila se ovšem již v r. 1923 smlouva pachtovní ve smlouvu nájemní, neboť pak jediným předmětem smlouvy zůstalo užívání místností za určitou úplatu (§ 1090 obč. zák.). Jinak stačí odkázati k správným důvodům napadeného rozsudku.

Čís. 14548.

Propachtoval-li vnucený správce za souhlasu exekučního soudu pachtované pozemky dosavadnímu pachtýři i na rok 1935/36, došlo tím k prodloužení (obnovení) pachtovního poměru mezi dosavadním pachtýřem a vlastníkem pozemků podle § 1 vl. nař. ze dne 8. března 1935 čís. 39 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 19. září 1935, R II 365/35.)

Podle pachtovní smlouvy měl Heřman Sch. spachtovány od Elsy N-ové pozemky ve výměře 106—107 měřic až do 1. října 1934. Na část pozemků Heřmanem Sch-em spachtovaných ve výměře 37 měřic, byla dne 18. dubna 1934 uvalena vnucená správa. Tyto pozemky propachtoval vnucený správce dosavadnímu pachtýři Heřmanu Sch-ovi i nadále pro rok 1935/36 a Heřman Sch. na nich skutečně hospodaří. Návrhu jeho na slevu pachtovného podle § 1 vl. nař. čís. 272/34 Sb. z. a n. a § 1 vl. nař. čís. 39/35 Sb. z. a n. první soud nevyhověl. Důvod y: Předpoklad § 1 vlád. nař. čís. 39/35 sb. z. a n. není dán, neboť pozemky byly propachtovány bez úmyslu a vůle propachtovatelky z vůle vnuceného správce resp. exekučního soudu, kdežto § 1 cit. vlád. nař. má zřejmě na mysli, že původní pachtovní smlouva se prodlužuje resp. obnovuje, třeba za podmínek změněných, mezi týmiž osobami a z jejich vůle. Rekursní soud uložil prvnímu soudu, by o návrhu pachtýřovu znovu rozhodl. Důvod y: Podle ustanovení § 109 ex. ř. má vnucený správce